

Hon- és népismeret

A hon- és népismeret tartalmazza a népünk kulturális örökségére leginkább jellemző sajátosságokat, nemzeti kultúránk nagy múltú elemeit, a magyar néphagyományt. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza, a Kárpát-medence, a magyar nemzet és a Magyarországon élő népek megismeréséhez, megbecsüléséhez, velük való azonosuláshoz vezetnek. Segíti a közösségi, nemzeti azonosságtudat kialakítását. Megalapozza és áthatja a különböző tanítási területeket. Rendszerezett ismeretanyagként lehetőséget teremt a magyar népi kultúra értékeinek megismerésére, a különböző kultúrákat, a környezet értékeit megbecsülő és védő magatartás, illetve a szociális érzékenység kialakítására.

A tanulók felfedezik, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal, és segít nekik eligazodni a jelenben. Felismerik, hogy az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatai a legegyszerűbb és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszok tárházai. Megértik, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltség része.

A tantárgy megalapozza a tanulók nemzeti önismeretét, nemzettudatát, a tevékeny hazaszeretetet. Tudatosítja a tanulóban, hogy először minden népnek a saját hagyományait, nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután a nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, valamint a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, a köztük lévő kölcsönhatást is megérthesse. Ösztönöz a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület és a Kárpát-medence hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, a még emlékezetből felidézhető vagy az élő néphagyományok gyűjtésére. Lehetőséget biztosít a Határtalanul programban történő részvétel néprajzi megalapozásához. Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, erősíti a hagyományőrzést, kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülését. Értékrendjével hozzájárul a tanulók értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai neveléséhez, a természettel való harmonikus kapcsolatuk kialakításához és a társadalomba való beilleszkedésükhöz.

A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon- és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával – minél több lehetőséget kell teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére.

A tananyag témakörei az ismeretek egymásra épülésével, rendszerben történő megjelenítésével lehetővé teszik, hogy a tanulók megismerjék, megértsék a hagyományos gazdálkodó életmód szemléletét, amely a természettel való harmonikus együttélésre alapult, valamint a polgári értékeken alapuló városi életforma sajátosságait is. Mintát kapnak a közösségi életforma működésére, az egymásnak nyújtott kölcsönös segítség megvalósítható formáira. Részesei lehetnek a játékok segítségével történő nevelés folyamatának, amely életkori sajátosságaiknak megfelelően nyújt mintát a családon belüli szerepek, feladatkörök elsajátítására.

A hon- és népismeret tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A tanuló egyéni tanulási utakon, belső motivációval, önszabályozó stratégiák alkalmazásával jut el a nemzeti múlt, a szülőföld értékeinek megismeréséhez, a hagyományos népi élet és a népszokások megismeréséhez, a táji jellegzetességek felfedezéséhez. Az aktív tanulást önállóan, valamint másokkal is együttműködve alkalmazza céljai megvalósítása érdekében. Tanári iránymutatással, segítséggel képes a hiteles források feldolgozására, a lényegkiemelésre. Mások véleményének, egyéni tapasztalatainak megismerésével fejlődik vitakultúrája, hálózati csoportos tanulási képessége.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló saját tapasztalatainak megosztása, önállóan gyűjtött információinak közvetítése, vitahelyzetekben való megszólalása, érvelése során a kommunikációs helyzetnek megfelelően alkalmazza anyanyelvi kompetenciáit, tanult viselkedési mintáit.

Az információcsere változatos területeken valósulhat meg, a hagyományos auditív és vizuális csatornák mellett a digitális lehetőségek alkalmazásával. Kommunikációközpontú helyzetgyakorlatokban, játéksituációkban (színjátékszerű népszokások, köszöntők, mondák, mesék, népdalok, népi játékok, mondókák) alkalmazni tudja az elsajátított kötött nyelvi formájú és improvizatív szövegeket.

A digitális kompetenciák: A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez a könyvtári dokumentumok mellett forrásként használja az elektronikusan elérhető szakirodalmat, képgyűjteményeket (múzeumok online adatbázisait). Digitális kompetenciáit változatos helyzetekben és szerepekben, önállóan és másokkal is együttműködve, céljai megvalósítása érdekében tudja alkalmazni. A digitális kultúra tantárgy keretében elsajátított ismereteit felhasználva mutatja be a választott témát.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló elsajátítja a hon- és népismeret alapfogalmait; információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez. Összehasonlítja a természeti környezet által meghatározott életmódbeli különbségeket, a közösségi szerepeket, a kölcsönös segítségnyújtáson alapuló társas munkavégzés jelenségeit, összefüggéseket állapít meg, következtetéseket, magyarázatokat fogalmaz meg.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló érveit, gondolatait, véleményét szabadon kifejti, ugyanakkor nyitott a pedagógus útmutatásaira, társai észrevételeire, amelyek hatására álláspontját rugalmasan kezeli, korábbi döntéseit felülbírálja, módosítja. Fejlődik, alakul az önismerete-énképe, nyitottá válik a másik ember élethelyzete iránt. A társas tanulás folyamatában együttműködve gyűjt információkat, elemez forrásszövegeket, készít bemutatókat, megosztja véleményét, érvel álláspontja mellett. Aktívan részt vesz a köszöntők vagy színjátékszerű népszokások élményszerű elsajátításában, bemutatásában.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló megtanulja értéként kezelni, hogy saját gondolatai kifejezését és mások véleményének befogadását sokféle szempont alapján tudja megvalósítani. Önállóan és a társaival történő együttműködés során alkotója lesz a felfedezett lokális értékeket bemutató leírásoknak, képi illusztrációknak, maketteknek. Kreatív alkotásokat tud létrehozni, valamint alkalmazza a művészi önkifejezés elemeit a tanult népművészeti motívumok és alkotások segítségével a szülőföld értékeinek megőrzése során. Az elsajátított köszöntők, dramatikus népszokások, népdalok, népi játékok megjelenítésében törekszik a hagyományhű előadásmód megtartására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tanuló nyitottá válik a foglalkozások, mesterségek megismerésére, a munkavégzésben rejlő fejlődési folyamatok, az alkotó tevékenység személyiségfejlesztő hatásának felismerésére. Fejleszti kreativitását, képzeletét, problémamegoldó és mérlegelő gondolkodását a megismert hagyományos munkafolyamatok saját korának munkafolyamataival történő összehasonlító elemzése során. A tanuló felelősséget érez munkavégzésének eredményéért és minőségéért, értékesnek tartja a másokkal való együttműködést.

6. évfolyam

A hon- és népismeret tantárgy a régebbi korok – különös tekintettel a 19-20. század fordulójára – jellemző városi és falusi életet mutatja be, középpontba helyezve a mindennapi tevékenységeket, az ünnepi szokásokat, valamint ezek táji eltéréseit. Ennek a tanulási folyamatnak a lokális értékek megismerése ad keretet. A szülőföld honismereti, népismereti jellemzőiből kiindulva körvonalazódik a magyar népi kultúra sokszínű világa, majd ismét visszatér a szülőföldre. A tanév során megszerzett sokféle tudás és tapasztalat tükrön keresztül nyílik lehetőség a helyi értékek, hagyományok újbóli értelmezésére.

A tananyag épít az általános iskola korábbi évfolyamain tanult magyar nyelv és irodalom, ének-zene, vizuális kultúra, valamint testnevelés tantárgyakban megjelenő népköltészet, népzene, népművészet és néptánc ismeretekre. A tanulók előzetes tudásának figyelembevételével bővíti tovább a népi kultúra területeit. A rendszerbe foglalt ismeretanyag támogatja a meglévő tudáselemek aktivizálását, az új ismeretek rögzítését.

A tananyag központi eleme a néphagyományok élményszerű megismerése, amelyben a tanulók cselekvő és alkotó módon vesznek részt, tapasztalati úton és személyes élményeken keresztül is jutnak el az elméleti ismeretekig, az összefüggések meglátásáig. A tanulói munkaformák között kiemelkedő szerepet kap a kooperatív csoportokban történő együttműködés. A pedagógusnak a tanulási folyamat koordinálása mellett törekednie kell az önszabályozó tanulás kiépítésére, a belső motiváció növelésére, melyben fontos szerepet játszik a személyes érintettség. Ezért minden témakörben jelentős szerepe van a tanulók önálló gyűjtőmunkájának és az erre épülő tudásmegosztási gyakorlat erősítésének, a prezentációs készség fejlesztésének.

Egy-egy témakör komplex megismerése, élményszerű feldolgozása megvalósítható témahetek, tematikus hetek vagy projektnapok keretében is, amelyek lehetővé teszik az ismeretek többféle kontextusban történő vizsgálatát.

Témák témahetek, tematikus hetek, projekt napok:

- 1./ A lokális értékek felfedezése: Szülőföldünk értékei
- 2./ A közösségi élet működésének megismerése. Pl. Közösségi alkalmak: társas munkák, vásár
- 3./ Ünnepek a családban és a közösségben: Pl. Karácsonyi népszokások
- 4./ Hungarikumok

A tanév során legalább egy alkalommal ajánlott ellátogatni a helyi vagy a közelben elérhető tájházba vagy szabadtéri néprajzi múzeumba, hogy a tanulók autentikus környezetben találkozzanak a tárgyi kultúrával, és külső szakértői tudás igénybevételével részt vehessenek múzeumpedagógiai foglalkozáson.

A hon- és népismeret kötelező tantárgy, amely a 6. évfolyamon egy tanéven keresztül heti egy óra keretében jelenik meg.

A hon- és népismeret tantárgy óraszám: 36 óra/év;
1 óra/hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Az én világom	8
Találkozás a múlttal	20
Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	8
Összes óraszám	36

TÉMAKÖR: Az én világom	ÓRASZÁM: 8 óra
ISMERETEK	FEJLESZTÉSI FELADATOK
– Családi történetek, családfa – Harmonikusan működő családi minták – Szomszédság, rokonság fogalma, rokoni viszonyok, elnevezések – Nagyszüleink, dédszüleink és a régebbi korok világának erkölcsi normái – Az én városom A lakóhely épített és természeti környezetének adottságai, helytörténete, néphagyományai – A település jellegzetes mesterségei – A település társadalmi rétegződése (etnikum, felekezet, foglalkozás, életkor) – A lakóhelyhez köthető neves személyiségek, nevezetes épületek, intézmények	– Ok-okozat összefüggések felismertetése – Kommunikációs készség fejlesztése – Az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása, erősítése – Az önálló ismeretszerzésben való jártasság növelése – Ismeretek megosztási készségének fejlesztése – Véleményalkotás gyakorlatának erősítése – A családtagok, a közösség emberi értékei iránti érzékenység fejlesztése – Hagyományos szerepek megismertetése a családban – A nemzedékek közötti távolság csökkentése
FOGALMAK család, családfa, rokon, rokonsági fok (felmenő ág: apa/anya, nagyapa/nagyanya, dédapa/dédanya; lemenő ág: gyermek, unoka, dédunoka; oldalág: testvér/báty, öcs, nővér, hűg; unokatestvér, nagybácsi, nagynéni); házassági rokonság, műrokonság közösség, helyi értékek, helyi hagyományok, helytörténet, neves személy, mesterség, foglalkozás, norma, épített környezet, természeti környezet, fenntarthatóság	
TEVÉKENYSÉGEK • Családfa készítése a rokoni viszonyok, elnevezések alkalmazásával. • Családi történetek gyűjtése, mesélése a nagyszülők, dédszülők gyermekkorából. A megismert családi történetek megosztása – az önkéntesség betartásával – az osztályközösséggel. • A felmenő családtagok, rokonsághoz tartozó személyek életének időbeni behatárolása, családi időszalag készítése. • A helyi hagyományok megismerése, feldolgozása. • A településre jellemző mesterségek összegyűjtése, rendszerezése. • A közvetlen környezet értékeinek feltárása, tabló készítése: épített örökség elemei, természeti értékek. • Emlékhelyek gondozása.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására; – megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait; – önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit.	
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: – megtapasztalja a legszűkebb közösséghez, a családhoz, a lokális közösséghez való tartozás érzését; – megismeri a közvetlen környezetében található helyi értékeket, felhasználva a digitálisan elérhető adatbázisokat is.	

TÉMAKÖR: Találkozás a múlttal	ÓRASZÁM: 20 óra
ISMERETEK	FEJLESZTÉSI FELADATOK
A paraszti háztartás – A lakóház történeti fejlődése Jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház – A magyarok és a magyarországi nemzetiségek házainak külső jellegzetességei, táji különbségei – A konyha és az ételkészítés eszközei Kenyérsütés, ételfajták Konyhai cserépedények: a főzés-sütés, tálalás, élelmiszer tárolás edényei Fazekasmesterség – A szoba berendezése, bútorzata Sarkos és párhuzamos elrendezésű szobák. Munkasarok – szentsarok Tároló bútorok, ülőbútorok, asztal, ágy – A családon belüli munkamegosztás Férfi és női munkák, a gyerekek feladatai. Napi, heti és éves munkarend Ünnepek, jeles napok – A jeles napok, ünnepi szokások fogalma, szerepe, általános jellemzői: előkészületek, (advent, nagyböjt), munkatilalmak, jellegzetes ételek, népviselet – Népi kalendárium – A keresztény ünnepek a népi hagyományokban: – Őszi jeles napok, ünnepek – Karácsonyi ünnepkör, köszöntők, színjátékszerű szokások Advent, Miklós, Luca, Ádám-Éva napja, karácsonyi regélés, kántálás, betlehemezés – Karácsony napjától vízkeresztig: névnapköszöntés, aprószentek napi vesszőzés, szilveszteri, újévi szokások, újévi köszöntők, vízkereszt, vízszentelés, háromkirályjárás, házszentelés – Farsang, farsangi szokások: farsangi ételek, bálók, farsangköszöntők, maszkos alakoskodások – Iskolába toborzó szokások: Balázs- és Gergely-járás – Nagyböjt, böjti játékok: virágvasárnapi kiszehajtás és villózás, a nagyhét jeles napjai	– Ok-okozat összefüggések felismertetése – Kommunikációs készség fejlesztése – Az önálló ismeretszerzés erősítése – A környezettudatos szemlélet fejlesztése A népi építkezés kapcsán a természeti tényezők meghatározó szerepének, a környezeti feltételekhez való alkalmazkodásnak a felismertetése – A lakókörnyezet funkciójának megértése – A változások felismerésének erősítése – A konyhai cserépedények funkció szerinti rendszerezése – A legfontosabb ételek alapanyagainak, eszközkészletének megfeleltetése. – A berendezési tárgyak funkcióváltozásainak nyomon követése – A korábbi idők családon belüli, korosztályok és nemek szerinti munkamegosztásának összehasonlítása a mai korral. – A jeles napi, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák (pl. szüret, kukoricafosztás) és más közösségi alkalmak (pl. vásár, búcsú) hagyományainak és jelentőségének felismertetése a paraszti élet rendjében különböző néprajzi forrásanyagok segítségével (pl. eredeti hangzóanyagok, filmek, fotók, ábrák) – A hétköznapi és ünnepek váltakozásának, ritmusának felismertetése – Az ünnepi előkészületek fontosságának, az ünnepek jelentőségének tudatosítása az egyén és a közösség életében – A legfontosabb állandó és változó időpontú ünnepek felismerése – Egy-egy ünnepkör, jeles nap köszöntő vagy színjátékszerű szokásainak, valamint a társas munkákhoz, közösségi alkalmakhoz kapcsolódó szokások élményszerű, tevékenységközpontú, hagyományhű elsajátítása – A szerepbe lépés képességének fejlesztése – Annak tudatosulása, hogyan segítette a hagyományos faluközösség az egyént az emberi élet fordulójánál

keresztelő, leányélet, legényélet, lakodalom; szántás, vetés, aratás, szüret, szilaj és félszilaj pásztorkodás, kezestartás, fonás, szövés, fonó, ing, gatyá, pendely, szoknya, kötény, ünnepi viselet, böjtös nap, kenyérsütés, téli étrend, nyári étrend, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó, vásár, körjáték, utánpótlás játéka, eszközös játék, sport jellegű játék, gyermekfolklór, népi játék, kávéház, kaszinó, „korzózás”, polgár, munkás, értelmiség;

TEVÉKENYSÉGEK

- Tanulmányi kirándulás néprajzi tematikájú kiállítás megtekintésével.
- A természeti körülmények, a rendelkezésre álló építési anyagok és a különböző háztípusok kialakulása közötti összefüggések ábrázolása térképen. Egy-egy tájegységhez kapcsolódó háztípus grafikus ábrázolása.
- Heti munkaterv készítése saját, családon belüli feladatokkal.
- Népi játékok élményszerű elsajátítása: sport jellegű, mozgásos játékok, párválasztó játékok megtanulása és eljátszása.
- Audiovizuális és írott néprajzi forrásanyagok feldolgozása grafikai szervezők segítségével.
- A különböző jeles napokhoz, keresztény ünnepi szokásokhoz kapcsolódó témanap tablókészítéssel, kiválasztott ünnephez kapcsolódó szokások hagyományhű, dramatikus megjelenítésével.
- Egyéni vagy csoportos munkában népi kalendárium készítése az ünnepekhez, jeles napokhoz, társas munkákhoz kapcsolódó szokások rövid képi és szöveges bemutatásával, felhasználva a digitális technológia lehetőségeit.
- Képzelt élménybeszámoló készítése egy hagyományos közösségi, ünnepi alkalomról.
- A fonó, a kukoricafosztó vagy egyéb a társas munka szokásainak dramatikus feldolgozása a kapcsolódó játékok felelevenítésével, meséléssel, közös énekléssel.
- Vásári témanap keretében portékák elkészítése, vásári kikiáltók megtanulása, a vásári forgatag megjelenítése, az alku eljátszása, vásári élmények megosztása az osztályközösségben.
- Vásári életképek bemutatása plakát vagy képregény készítésével.
- Az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó szokások néhány jellegzetességének összehasonlítása a mai korról irodalmi szemelvények alapján.
- A szülőföld vagy egy választott táj jellegzetes népviseletének megismerése fotók vagy múzeumlátogatás segítségével.
- A hagyományos paraszti táplálkozás jellemzőinek és a gyerekek étkezési szokásainak összevetése heti étrend készítésével.
- Gyermekmondókák gyűjtése.
- Digitális archívumok segítségével régi képek gyűjtése, majd életképsorozatok összeállítása a városi életforma jellegzetességeiről a 19-20. század fordulóján pl. kávéház, piac, hivatal, színház.
- A kor városi életformáját bemutató irodalmi szemelvények feldolgozása.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására;
- ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között;
- megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére;
- szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat;
- meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érdeklődő attitűdjével erősíti a nemzedékek közötti párbeszédet.
- érvekkel tudja alátámasztani, hogy a természet kínálta lehetőségek felhasználásának elsődleges szempontja a szükségletek kielégítése, a mértéktartás alapelvének követése.
- megismeri a gazdálkodó életmódra jellemző újrahasznosítás elvét, és saját életében is törekszik ennek megvalósítására.
- tevékenyen részt vesz a kooperatív csoportmunkában zajló együttműködő alkotási folyamatban, digitális források közös elemzésében;
- a feladatok vállalásánál mérlegel, hogy melyek felelnek meg legjobban személyiségének, többféle intelligenciájának.

TÉMAKÖR: Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	ÓRASZÁM: 8 óra
ISMERETEK	FEJLESZTÉSI FELADATOK
– Trianon emlékezete – Néprajzi tájak, tájegységek Magyarországon és a Kárpát-medencében – Dunántúl, Felföld, Alföld, és a kapcsolódó határon túli területek néprajzi jellemzői – Erdély és Moldva hon- és népismereti, néprajzi jellemzői – A magyarság kulturális öröksége a határon túli területeken – A hazánkban élő nemzetiségek kultúrája, hagyományai – Természeti kincseink, az épített környezet értékei – A magyar tudomány és kultúra eredményei és alkotói a nagyvilágban – A hungarikumok	– A nemzeti identitástudat erősítése – A magyar népszokások és hagyományok sokszínűségének és közös vonásainak, mint kulturális értékeknek a megismertetése – Az önálló ismeretszerzés támogatása – Ismeretek megosztási készségének fejlesztése – Véleményalkotás gyakorlatának erősítése
FOGALMAK néprajzi csoport, nemzetiség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, szórvány, nemzeti összetartozás, haza, hazaszeretet, hungarikum, világörökség;	
TEVÉKENYSÉGEK	
• A határon túli magyarlakta területek, illetve a magyar nyelvterület nagy néprajzi tájainak azonosítása térképen. A magyar nyelvterületen élő néprajzi csoportok (pl. palóc, matyó, kun, székely), nemzetiségek (pl. német, szlovák, szerb, horvát) megnevezése. • Egy-egy határon túli tájegység legfontosabb természeti kincseinek, épített örökségének, népszokásainak, népművészetének feldolgozása tábló vagy prezentáció készítésével. • Képekből montázs készítése a nagy tájegységek területén lévő, a világörökség részét képező, illetve a magyar szellemi kulturális örökség helyszíneiről, nemzeti parkokról, hungarikumokról. • Gyűjtőmunkát követően egy-egy megismert helyi népszokás, népdal, népmese vagy monda dramatikus bemutatása.	

- Világhírű magyar művészek és tudósok bemutatása prezentációk, digitális tartalmak segítségével.
- A lakóhely nevezetes épületeinek, jeles szülötteinek történelmi korszakokhoz kötése, illusztrált történelmi időszak készítése.
- Digitális vagy papír alapú térkép készítése a természetvédelmi, tájvédelmi területek jelölésével, jellemző növény és állatvilágának rövid felsorolásával.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meglátja az összefüggést a szülőföldhöz kötődés kialakulása és a lokális értékek megismerése között
- életkorának megfelelő önálló alkotás keretében megjeleníti a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungarikumokat;
- tiszteletben tartja más kultúrák értékeit.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önálló néprajzi gyűjtés segítségével, digitális archívumok tanulmányozása nyomán be tudja mutatni a néprajzi tájak jellemzőit;
- helyszínekhez kötött példákat tud mondani hazánk természeti értékeire, épített örökségekre;
- nyitottá válik a hazánkban élő nemzetiségek kultúrája iránt.

A továbbhaladás feltételei:

- A tanuló ismerje lakóhelyének, szülőföldjének természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit.
- Világosan értse, hogyan függ össze egy táj természeti adottsága a gazdasági tevékenységekkel, a népi építészettel, hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel.
- Ismerje fel a régi paraszti háztartás és gazdálkodás eszközeit, használatuk módját.
- Legyen általános képe a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeiről, a család felépítéséről, a családon belüli munkamegosztásról.
- Ismerje fel a népművészeti tárgyakat, és azok elkészítési technikáját.
- A megszerzett ismeretek birtokában legyen képes értelmezni a más tantárgyakban felmerülő hon- és népismereti tartalmakat.
- Ismerje a naptári év legfontosabb jeles napjait, vallási ünnepeit, az emberi élet nagy sorsfordulóit, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket. Ezek közül egy karácsonyi és egy húsvéti népszokást tudjon élményszerűen, hagyományhű módon dramatikusan is megjeleníteni.
- Fedezze fel a hagyományok jelentőségét, közösségmegtartó szerepüket a paraszti élet rendjében.
- Ismerje a magyar nyelvterület és a határon túli területek földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit.
- Ismerje és óvja természeti kincseinket, az épített környezet értékeit.
- Ismerje és legyen büszke a magyar tudomány és kultúra eredményeire, alkotóira és a hungarikumokra.
- Tudjon tanári segítséggel adott témában különböző forrásokból információkat gyűjteni.
-

Tanulók értékelése

A továbbhaladás feltételei címszó alatt megadott szempontok alapján osztályzattal értékelünk félévkor és tanév végén.